

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ
ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

ФЕДИНИШИНЕЦЬ КСЕНІЯ ІВАНІВНА

Студентка IV-го курсу
Освітня програма «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ
Протокол № 8 / 22 листопада 2022 року

Науковий керівник:

Макарович Вікторія Костянтинівна
кандидат економічних наук, доцент

Завідувач кафедру _____: **Бачо Роберт Йосипович**

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2023 року

Протокол № _____ / 2023

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ
ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу

Фединишинець Ксенія Іванівна

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Макарович Вікторія Костянтинівна**

кандидат економічних наук, доцент

Рецензент:

**Берегове
2023**

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és Auditálás Tanszék

**A KÉSZTERMÉKEK (MUNKÁK, SZOLGÁLTATÁSOK)
ELŐÁLLÍTÁSÁNAK SZÁMVITELE ÉS ELEMZÉSE GAZDASÁGI
ENTITÁSOKNÁL**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Fedinisinec Xénia

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: Számvitel és adóügy

Témavezető: dr. Makarovics Viktória

gazdasági tudományok kandidátusa, docens

Recenzens:

Beregszász – 2023

ЗМІСТ

	<i>стр.</i>
ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	6
ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	11
1.1. Готово продукція як об'єкт бухгалтерського обліку.....	11
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку виробництва готової продукції.....	18
1.3. Завдання та джерела інформації аналізу виробництва готової продукції.....	24
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика виробничо-господарської діяльності.....	27
2.2. Синтетичний та аналітичний облік виробництва готової продукції ...	39
2.3. Особливості організації обліку виробництва готової продукції.....	42
2.4. Напрями удосконалення обліку виробництва готової продукції.....	45
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ	48
3.1. Методика аналізу обсягів і динаміки виробництва готової продукції на підприємстві.....	48
3.2. Методика аналізу асортименту та структури виробництва готової продукції.....	50
ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	55
ВИСНОВКИ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	62
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	

TARTALOM

BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN.....	6
BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN.....	9
FEJEZETT 1. A KÉSZTERMÉKEK ELŐÉLLÍTÁSÁNAK SZÁMVITELÉNEK ÉS ELEMZÉSÉNEK ELMÉLETI ASPEKTUSAI...	11
1.1. A késztermék, mint a számvitel tárgya.....	11
1.2. A késztermék számvitelének jogi szabályozása.....	18
1.3. A késztermék előállításának feladata és az információforrások elemzése...	24
FEJEZETT 2. A VÁLLALKOZÁSOK KÉSZTERMÉKEINEK ELŐÁLLÍTÁSÁNAK SZÁMVITELI MÓDZERTANA.....	27
2.1. A termelésének és gazdasági tevékenységének szervezeti és gazdasági jellemzői.....	27
2.2. A késztermékek előállításának szintetikus és analitikus számvitele.....	39
2.3. A késztermékek gyártásának elszámolásának sajátosságai.....	42
2.4. A késztermék gyártásának elszámolásának fejlesztési irányai a számvitelbe.....	45
FEJEZET 3. A KÉSZTERMÉKEK ELŐÁLLÍTÁSÁNAK ELEMZÉSI MÓDSZEREI A VÁLLALKOZÁSNA.....	48
3.1. A késztermékek termelésének mennyiségének és dinamikájának elemzési módszerei a vállalkozásnál.....	48
3.2. A késztermékek előállításának típusai és szerkezetének elemzési módszerei.....	50
KÖVETKEZTETÉS UKRÁN NYELVEN.....	55
KÖVETKEZTETÉS MAGYAR NYELVEN.....	56
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	57
MELÉKLETEK.....	62
ABSZTRAKT UKRÁN NYELVEN	
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN	
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний світ вимагає адаптацію українського бухгалтерського обліку до нових вимог, щоб національна підприємницька діяльність залишалася конкурентоспроможною з іншими країнами. Тому, перехід України на міжнародний рівень економіки призводить до зміни системи обліку, що у свою чергу урізноманітнює український бухгалтерський облік готової продукції європейськими та американськими нормами та стандартами, а також актуалізує професійно-творчий потенціал бухгалтерів. Завдяки цьому національна підприємницька діяльність розширює свої границі та стає більш ефективним та результативним. Таким чином, актуальність та доцільність дослідження обліку готової продукції визначається як логікою суспільних трансформацій, які переживає сучасне суспільство, так і закономірностями розвитку національної системи бухгалтерського . Ефективний облік готової продукції та її аналіз уможливорює фінансове процвітання підприємства. Раціональне планування випуску готової продукції виступає ключовим задля ефективного досягнення мети та прибутку на підприємствах.

Питання обліку виробництва готової продукції розглядалися в працях таких науковців, як: Горяєва М.С., Касич А.О., Максимова В.Ф. Маляревський Ю.Д., Сопко В.В., Пасенко Н.С. та інші. Не применшуючи напрацювання відомих науковців, дана тематика потребує більш глибокого її дослідження задля пошуку шляхів удосконалення.

Мета дослідження є систематизація та узагальнення теоретичного та практичного матеріалу щодо обліку виробництва готової продукції та його аналіз.

Реалізація поставленої мети зумовила необхідність вирішення наступних **завдань:**

- охарактеризувати готову продукцію як об'єкт бухгалтерського обліку та розглянути її структуру;

- висвітлити особливості обліку випуску готової продукції та розкрити особливості формування її собівартості;
- розглянути напрями удосконалення обліку готової продукції та визначити характерні особливості формування її собівартості;
- здійснити аналіз виробництва готової продукції та надати ряд пропозицій щодо покращення діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теорія і практика обліку виробництва готової продукції (робіт, послуг).

Об’єкт дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ

Методи дослідження. У дослідженні використовуються традиційні загальнонаукові методи, такі як синтез, аналіз, узагальнення, абстрагування, конкретизація, моделювання, та специфічні методи бухгалтерського обліку (вартісне вимірювання, поточне групування, бухгалтерський баланс і звітність, оцінка та калькуляція тощо).

Практичне значення результатів дослідження. Рекомендації та пропозиції, викладені в кваліфікаційній роботі, спрямовані на використання в практичній діяльності та інших споріднених суб’єктів господарської діяльності, аналітиками та науковцями, які вивчають дану проблематику.

Структура роботи складається зі: вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. В першому розділі розкрито сутність готової продукції як об’єкту бухгалтерського обліку, нормативно-правове регулювання обліку виробництва готової продукції, теоретичні аспекти проведення аналізу виробництва готової продукції. В другому розділі досліджено методику обліку виробництва готової продукції по Третій розділ передбачає проведення аналізу виробництва готової продукції по ТОВ Висновки узагальнюють результати дослідження.

Інформативна база. При здійсненні дослідження використовувались наукові матеріали, монографічні видання, нормативно-правові акти та інструкції, інтернет джерела тощо.

BEVEZETÉS

A kutatási téma aktualitása. A modern világban szükség van az ukrainai könyvelés alkalmazkodására az új követelményekhez annak érdekében, hogy az ország vállalkozói tevékenysége versenyképes maradjon más országokkal szemben. Ezért Ukrajna áttérése a nemzetközi gazdasági szintre változást eredményez az elszámolási rendszerben, amely diverzifikálja az ukrainai késztermék könyvelését az európai és amerikai normák és szabványok felé, és feléleszti a könyvelők szakmai és kreatív potenciálját. Ennek köszönhetően a nemzeti vállalkozói tevékenység kiterjeszti határait, és hatékonyabb és eredményesebb lesz. Így a késztermék könyvelésének kutatásának aktualitása és célszerűsége a társadalmi átalakulások logikájából ered, amelyeket a modern társadalom tapasztal, valamint a nemzeti könyvelési rendszer fejlődésének törvényszerűségeiből. Az eredményes késztermék könyvelése és elemzése lehetővé teszi a vállalatok pénzügyi jólétét. A késztermék hatékony tervezése kulcsfontosságú a cél és a nyereség hatékony eléréséhez a vállalkozásokban.

A késztermék gyártásának elszámolási kérdéseit olyan tudósok munkái tárgyalták, mint M.S. Goryayeva, A.O. Kasich, V.F. Maksimova, Yu.D. Malyarevsky, V.V. Sopko, N.S. Pashenko és mások. Bár nem kisebbítve elismert tudósok eredményeit, ez a téma mélyebb kutatást igényel a fejlesztési lehetőségek felderítése érdekében.

A kutatás célja a késztermék gyártásának és annak elemzésének elméleti és gyakorlati anyagának rendszerezése és általánosítása.

A kitűzött cél megvalósítása az alábbi **feladatok** megoldását tette szükségessé:

- jellemezni a készterméket, mint a könyvelés tárgyát és megvizsgálni annak szerkezetét.
- részletezni a késztermék kibocsátásának könyvelési sajátosságait és feltárni annak önálló költségének kialakulásának sajátosságait.
- megvizsgálni a késztermék könyvelésének fejlesztési irányait és meghatározni annak önálló költségének jellemzőit.

- elemzést végezni a késztermék gyártásáról és javaslatokat tenni a vállalat tevékenységének javítására.

A kutatás alanya képezi a késztermék (munka, szolgáltatás) könyvelésének elmélete és gyakorlata. A kutatás tárgyát képezi a [] pénzügyi-gazdasági tevékenysége.

A kutatás módszerei. A kutatásban hagyományos általános tudományos módszereket alkalmaznak, mint például szintézis, elemzés, általánosítás, absztrakció, konkrétizáció, modellezés, valamint a könyvelés specifikus módszereit (értékmérés, időszakos csoportosítás, mérleg és beszámolók, értékelés és kalkuláció stb.)."

A gazdasági tevékenység kutatásának gyakorlati jelentősége. A szakdolgozatban foglalt ajánlások és javaslatok a [] és más kapcsolódó gazdasági szereplők gyakorlati tevékenységében, valamint az adott problémát tanulmányozó elemzők és kutatók által történő felhasználásra szolgálnak."

A munka szerkezete a következőkből áll: bevezetés, három fejezet, következtetések és források jegyzékek. Az első fejezetben részletezésre kerül a késztermék könyvelésének lényege, a késztermék gyártásának könyvelését szabályozó jogi előírások, valamint a késztermék gyártásának elemzésének elméleti aspektusai. A második fejezetben bemutatják a [] késztermék gyártásának könyvelési módszerét. A harmadik fejezet a [] késztermék gyártásának elemzését tartalmazza. A következtetések összegzik a kutatás eredményeit."

Információs alap. A kutatás során tudományos anyagokat, monográfiákat, jogszabályokat és utasításokat, valamint internetes forrásokat használtak."

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Готова продукція як об'єкт бухгалтерського обліку

В сучасних умовах господарювання важливою складовою виступає готова продукція, яка є результатом праці на підприємстві. В бухгалтерському обліку продукція відображає дохід, реалізацію, продаж, ціну, витрати, функціонування та інші показники, які необхідні для управління процесом збуту. «Готова продукція – це актив, незалежно від форми існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва, і вимогам замовника, призначений для споживання як для потреб виробника, так і для потреб зовнішнього ринку» [27].

Сутність поняття готової продукції досліджували такі науковці як: Федосова Т. В., Шваб Л. І., Вороніна В. А., Черниш В. В., Сопко В. В та ін.. Вони визначали готову продукцію як кінцевий результат виробництва, який знаходиться в завершеному стані на складі, який упакований і готовий до вивантажити зі складу [24].

Для того щоб більш зрозуміти, що ж таке готова продукція розглянемо визначення “готової продукції” в дослідженнях відомих вчених:

Таблиця 1.1.

Визначення поняття "Готова продукція" в наукових джерелах

№ п/п	Автор	Зміст поняття готова продукція
1	Сопко В.В.[39]	Готова продукція – це виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції.
2	Максімова В.Ф.[3]	Готовою вважається продукція, яка пройшла повний цикл технологічної обробки, відповідає встановленим стандартам чи технічним умовам, прийнята відділом технічного контролю.
3	Радзіонова О.О.[27]	Готова продукція –це актив, незалежно від форми

№ п/п	Автор	Зміст поняття готова продукція
		існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва, і вимогам замовника, призначений для споживання як для потреб виробника, так і для потреб зовнішнього ринку.
4	Маляревський Ю.Д., Горяєва М.С., Пасенко Н.С., Касич А.О.[17]	Готова продукція — промислова продукція, яка закінчена виробництвом, укомплектована, відповідає вимогам стандартів і технічних умов, має документ, що засвідчує її якість, та призначена для збуту за межі підприємства.
5	Писаренко Т. М.[29]	Готовою продукцією слід вважати таку, яка повністю закінчена обробкою, укомплектована, пройшла необхідні випробування (перевірки), відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам (має сертифікат чи інший документ, що засвідчує її якість), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником (якщо готова продукція здається на місці) відповідно до затвердженого порядку її приймання (оформлена встановленими здавальними документами).

Слід зазначити, що готова продукція вважається не лише продукція як продукт обробки (переробки), а й продукція сільськогосподарських виробництв, лісових виробництв, будівельних виробництв, тощо. Відповідно до цього термін готова продукція використовується в різних галузях по різному.[12].

Таблиця 1.2.

Готово продукція в різних галузях виробництва

№ п/п	Вид галузю	Зміст поняття готова продукція
1	Сільське господарство[31]	В сільськогосподарських підприємствах готову продукцію вважають зерно, зерновідходи, молоко, овочі, фрукти, тощо.
2	Будівництво [28]	Виробничий процес в будівельних підприємствах відрізняється від процесу виробництва інших галузей: • довготривалість процесу, • тривалість операційного процесу, • неоднотиповість • готової продукції.
3	Лісове господарство[6]	Облік лісо продукції можна розглянути різними методами, адже можемо облікувати як в лісорубочних робіт, а також як облік в столярних цехах

Отже, згідно НП(С)БО 9 «Запаси» [32], готова продукція вважається продукція або послуга яка повністю пройшла всі стадії виробництва або

технологічної обробки (переробки) тобто є завершеної і відповідає всім умовам, що вказані у договорі [26].

На основі вище зазначеного можемо сказати, що готова продукція – це продукт або послуга, яка пройшла всі стадії технологічної переробки і готова до споживання.

Слід зазначити, що завдяки тому, що всі вчені має різні підходи до визначення готові продукції потрібно розглянути її класифікацію.

Готову продукцію класифікують:

- за формою: результати виконаних робіт, результати наданих послуг;
- за ступенем готовності: готова продукція, напівфабрикати, неготова продукція;
- за технологічною складністю: проста, складна [23].

Також, важливим роль в бухгалтерському обліку відіграє елемент цінового обліку готової продукції, який дає змогу звести підсумки виміру різних продукції до єдиного вимірника, як одиничного так і промислового загалом, задля отримання підсумку та вартісну оцінку продукції [26].

Вчені вважають що оцінка є одним із найскладнішим елементом обліку, через те, що помилка в оцінці може призвести до негативного впливу на величину чистого прибутку.

Незважаючи на те, що готова продукція надійшла або вибула з підприємства, може використовуватись будь-який метод оцінки.

Важливим є вибір методу оцінки, адже воно враховується в діючу систему обліку та впливає на облікову систему і результати діяльності.



Рис. 1.1 Методи оцінки готової продукції

Розглянемо детальніше змістове наповнення сутності методів оцінки запасів.

Метод собівартості перших за часом надходження запасів базується на тому, що запаси які першими надходять першими і вибувають [11].

Метод середньозваженої собівартості є найпоширенішим методом, його основа ґрунтується на визначені середньої ціни, за якою потім собівартість списується [11].

Метод нормативних затрат функціонує для серійного промислового виробництва. Це означає, що запаси, в балансі оцінюються як нормативна собівартість [11].

Метод ідентифікованої собівартості використовується в тих виробничих запасах, які виконуються спеціально на замовлення, а також вони не замінюють один одного. В результаті однакові запаси обліковуються як різні [11].

Метод ціни продажу використовується як облік роздрібно́ї торгівлі середнього процента торгової націнки на товари. В НП(С)БО 9 зазначено, що підприємство може обирати один із п'яти методів оцінки запасів [11].

Варто зазначити, що облік готової продукції в бухгалтерському обліку відображається на рахунку 26 «Готова продукція». При цьому готова продукція відображається по різному. Оформлення та відображення обліку випуску готової продукції залежить від його виду. Необхідно додати, що продукція може мати речовий, не речовий або унікальний характер, відповідно до цього вона буде обліковуватися по-різному. Отже, якщо продукція буде мати речовий характер, то вона передається на склад і обліковується як відображено на рис. 1.2. нижче:



Рис. 1.2. Облік готової продукції, що передається на складі [24].

Якщо ж продукція не має речового характеру, то вона не передається на склад і обліковується як відображено на рис. 1.3. нижче:



Рис. 1.3. Облік готової продукції, що не передається на складі [22].

Якщо продукція унікальна, то випуск оформлюється відповідно до рис. 1.4. нижче:

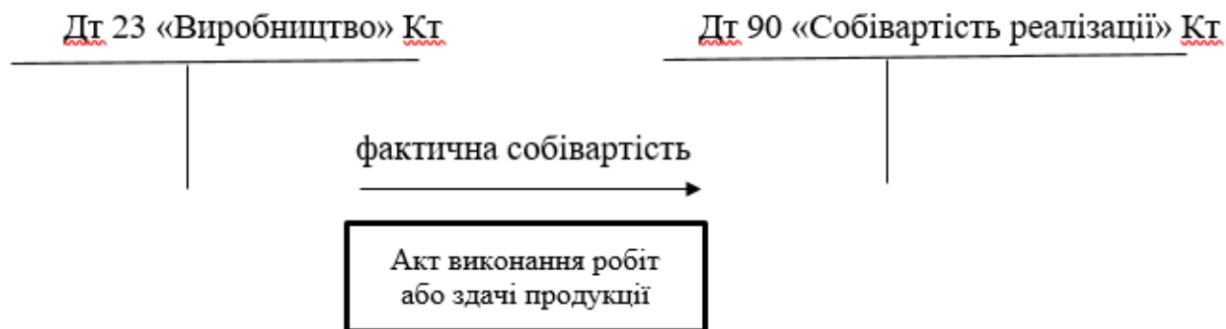


Рис. 1.4. Облік готової продукції, що не передається на складі [22].

Таким чином, можемо сказати, що готова продукція є завершальним етапом будь-якого виробництва. Також, важливою складовою обліку готової продукції є визначення виду продукції, етапу на якому знаходиться, метод оцінки продукції і галузь виробництва.

Слід відмітити, що задля правильного ведення обліку готової продукції нам потрібно розглянути її завдання, які наведені на рис. 1.5.

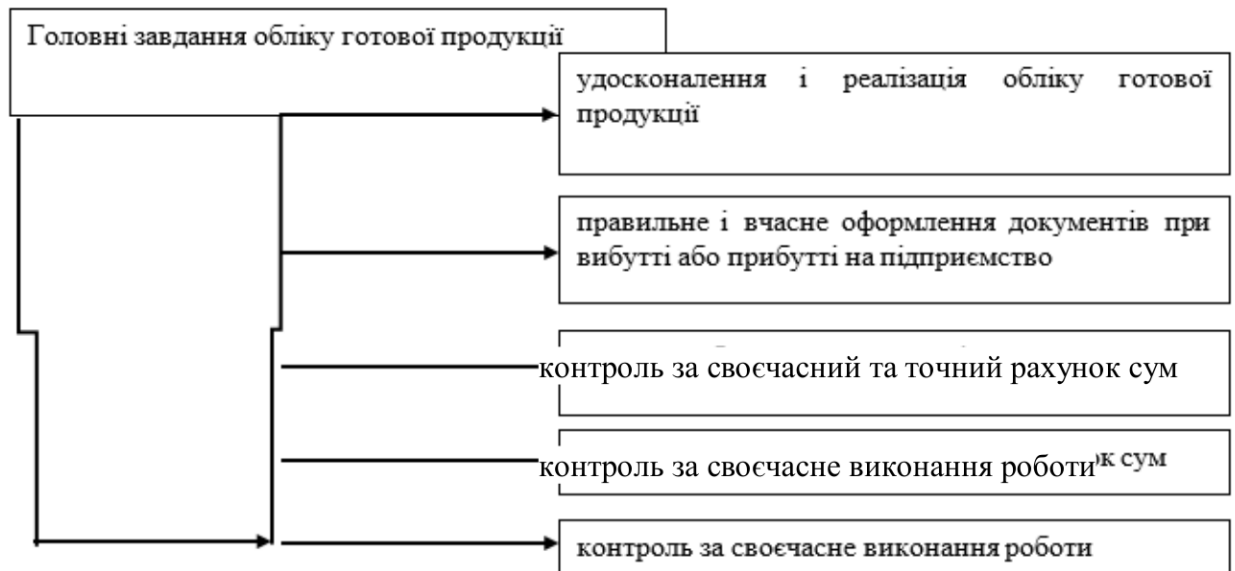


Рис. 1.5. Завдання обліку готової продукції [5].

Задля того, що виконувалися вище наведенні завдання обліку готової продукції потрібна ефективна, ритмічна, своєчасна робота відділу виробництва, а також правильна організація ведення документів та господарських операцій на підприємстві.

Слід відмітити, що також важливим є оформлення виробництва і збуту відповідно:

- первинним документам;
- виду продукції;
- систематизації реалізації продукції;
- оцінки;
- ціна або оптова ціна;
- формування прибутку або збитку.[40]

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку виробництва готової продукції

На сьогоднішній день, важливою складовою бухгалтерського обліку є його нормативно-правове регулювання. Законодавчий рівень управління обліком готової продукції здійснюється Верховною Радою України, регулювання нормативно-правовими актами і указами здійснюється Президентом, а постановами керує Кабінет Міністерства України.

«Систему управління обліком в Україні можна представити наступним чином: *перший рівень* – Закони України, Укази Президента, Постанови Кабінету Міністрів України, міжнародні договори; *другий рівень* – Нормативні документи міністрів і відомств, які реєструються у Міністерстві юстиції України; *третій рівень* – Накази, розпорядження, інструкції, вказівки, методичні рекомендації міністерств і відомств, що не реєструються у Міністерстві юстиції України; *четвертий рівень* – розпорядчі документи підприємства, що формують облікову політику та організацію обліку».[7]

Слід відмітити, що в сучасних умовах господарювання законодавство постійно змінюється, і це призводить до того, що постійно потрібно аналізувати нові положення що стосуються бухгалтерського обліку.

Великий вплив на зміну нормативно-правового регулювання в бухгалтерському обліку здійснюють такі показники: становище країни; економічний стан; податкова система; експорт та імпорт країни; юридичне становищу.

Основні завдання, щодо регулювання обліку виробництва готової продукції є:

- «постійний контроль за виробництвом готової продукції (робіт, послуг) у розрізі показників як її обсяг, асортимент, якість;
- комплексний і вірогідний облік готової продукції на складі, систематичний контроль за її збереженням і станом;

- своєчасний і регулярний облік відвантаженої та реалізованої продукції (робіт, послуг), достовірна чітка організація розрахункових операцій з покупцями та замовниками;
- облік і контроль дотримання кошторису бюджетних, непрямих та інших витрат, пов'язаних зі збутом продукції (робіт, послуг);
- своєчасне і достовірне визначення результатів від реалізації продукції (робіт, послуг) та їх облік» [34].

Один з основних нормативно-правових актів, який регулює облік готової продукції – це Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996/XIV (зі змінами та доповненнями) [33].

Також, можемо зазначити, що нормативно-правове регулювання в бухгалтерському обліку регулюється не лише Законами, а й Національні Положення (Стандарти) Бухгалтерського Обліку (НП(С)БО).

Для обліку виробництва готової продукції, ми оперуємо такими НП(С)БО:

- 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», відображення готової продукції, її реалізацію у всіх формах фінансової звітності.
- 9 «Запаси», відображає наявності та руху готової продукції на підприємстві [35].
- 10 «Дебіторська заборгованість», дає відображує оцінку дебіторської заборгованості, яка може виникнути при реалізації.
- 15 «Доходи». відповідно до цього ми можемо скласти інформацію про дохід на підприємстві при складання фінансової звітності.
- 16 «Витрати», визначення витрат які були здійснені на підприємстві [21].

Важливим елементом введення бухгалтерського обліку є правильне оформлення документів, тобто дотримання нормативно-правових стандартів [8].

Основним документом, який регламентує облік виробництва готової продукції є НП(С)БО 9 «Запаси». Відповідно до НП(С)БО 9 готова продукція належить до групи «Запаси». Оскільки, вартість можемо визначити лише після закінчення процесу виготовлення та удосконалення, то в даній роботі важливим є розкриття питання, щодо потреби щоденного обліку для визначення наявності та руху готової продукції [35].

Також, слід відмітити, що облік готової продукції керується і міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО 2) «Запаси». Цей Стандарт використовують для всіх запасів, крім незавершеного виробництва за будівельними контрактами, фінансових інструментів, біологічних активів. В цьому Стандарті «Запаси» розглядаються як актив, що утримується в продажу, перебуває у процесі виробництва, а також це основний чи допоміжний матеріал який споживається при виробництві [20].

Отже, для більш детального розладу НП(С)БО 9 «Запаси» і МСБО 2 «Запаси» розглянемо порівняльну таблицю:

Таблиця 1.3.

**Порівняльна характеристика НП(С)БО 9 «Запаси»
та МСБО 2 «Запаси»[14]**

НП(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
Склад активів, які визначаються стандартами як запаси	
Склад запасів включає такі матеріальні цінності, як сировина, допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші предмети, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва та адміністративних потреб. До цієї групи входять також незавершене виробництво, готова продукція, що виготовлена на підприємстві для продажу, товари у вигляді матеріальних цінностей, придбані та утримувані підприємством з метою подальшого продажу, малоцінні та швидкозношувані предмети, молодняк тварин і тварини на відгодівлі, якщо вони відповідають цьому стандарту.	Склад запасів включає утримується для продажу у звичайному ході бізнесу, перебуває у процесі виробництва, а також це основний чи допоміжний матеріал який споживається при виробництві.
Оцінка запасів при надходженні	
Собівартість формується з таких витрат:	Собівартість формується з таких витрат:

НП(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
1. При придбанні у постачальника. 2. При виготовленні власними силами. 3. При внесення до статутного капіталу. 4. При безоплатному отриманні.	включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.
Оцінка запасів при витраченні	
Ідентифікована вартість, нормативні затрати, ціни продажу, середньозважена собівартість, собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО).	Допускається метод стандартних витрат або метод роздрібних цін.
Оцінка на дату складання балансу	
Первісна вартість або чиста вартість реалізації	Чиста вартість реалізації
Інформація про запаси у фінансовому звітності	
Балансова вартість запасів, сума збільшення чистої вартості реалізації.	Сума доходу, яка відображається у відміненні будь-якого сторнування або часткового списання за певний період часу або залежно від певних обставин.

Випуск продукції з цехів підприємств оформлюються документами, актами, відомостями, в яких надаються відомості про дату виготовлення, назву продукції, одиниці виміру, шифр цеху і складу, кількість. Варто зазначити, що кількість виробу, вагу та обсяг визначають тільки при необхідності. А накладну виписують у двох цехах, на яких повинно бути підпис обидвох начальників складу підприємств.

На складі залишається накладна однієї готової продукції, яку заповнює відповідальна особа. На даній картці складського обліку, вона виписує назву продукції, одиницю виміру, розмір, ціну за одиницю, марку та її номенклатурний номер. В кінці місяця виробництво визначає собівартість та його облік. Собівартість обліковується на підставі НП(С)БО 16 [10].

Готова продукція відповідно до «Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», відображається на 26 рахунку. Це активний рахунок, який дає інформацію про рух виготовленої продукції на підприємстві. «За дебетом рахунку 26 відображається надходження готової продукції власного виробництва за первісною вартістю, за кредитом – списання

готової продукції внаслідок продажу або використання для власних потреб» [10].



Рис. 1.6 Операційні процеси руху готової продукції в промисловості [26].

На виробничому підприємстві однією з найважливіших завдань є завершення і передача продукції покупцю. Воно реалізовується в двох випадках. По-перше, якщо покупець стає продавцем, і продає продукції іншим покупцям, по-друге, якщо виробниче підприємство отримає задовільну кількість грошових коштів на поточний рахунок.

Рух готової продукції на складі відображається на різних документах, наприклад: актах, складських облікових карт, у відомостях про випуск продукції та книзі, що виповнюються і передаються до бухгалтерії. Облік списання готової продукції відображається на 901 рахунку по дебіту та на 26 по кредиту. В кінці звітного періоду рахунок 901 закривається і списується на 79 рахунок. Коли підприємство узагальнює інформації, то готова продукція буде відображена на рахунку 791 за дебітом та на 26 рахунку за кредитом.

Необхідно зауважити, що на практиці працює само вивіз, який відноситься до витрат підприємств, і обліковується на рахунку 79 по дебіту, та на 93 рахунку по кредиту.

Слід зазначити, що важливим є дотримання порядку економічних прав щодо купівлі і продажу. Саме тому під час оформлення документу про вивіз продукції є важливим переконатися, що представник підприємства – покупець є дійсним. Для цього потрібно звіритися з наданим ним документом в якому надається відомість про: паспортні дані, адресу підприємства – покупця, кількість продукції, що потрібно отримати, а також підпис керівника і печатку підприємства – покупця, що завіряє про те, що цей представник підприємства – покупець є дійсним. [26]

Облік готової продукції забезпечує контроль за виконання роботи по випуску продукції та асортиментів, їх зберігання, документаційний процес, вивезення і ввезення, обсяг і якість.

У законодавчо-нормативних документах особливу увагу приділяють формування вартості готової продукції та її оцінці під час збуту. В бухгалтерському обліку готова продукція оцінюється за фактичною собівартістю, яка може бути визначена лише після збирання всіх затрат та проведення калькуляції. Однак потрібно щоденно вести облік наявності та руху готової продукції і визначення її вартості характеристики [19].

На сьогоднішній день, нормативно-правове регулювання та документування значно змінилося і відповідно є наближеною до міжнародних стандартів.

Отже нормативно-правове регулювання облік готової продукції, є важливою складовою підприємницької діяльності. Адже зміна кожного Закону, яка використовується в бухгалтерському облік впливає на облік готової продукції, тому що, продукція проходить різні етапи виробництва.

1.3. Завдання та джерела інформації аналізу виробництва готової продукції

Для ефективного управління розвитком підприємства та організації її діяльності, нам потрібно отримати необхідну інформацію про виробництво, збут та надання послуг, які є джерелом прибутку та конкурентоспроможності на ринку. Важливим є проведення аналізу готової продукції, адже воно включає в себе своєчасне та точне відображення у виробництві та реалізації у звітному періоді та конкретний проміжок часу. Також потрібно контролювати цілісність та своєчасність відвантаження продукції покупцям та замовникам [30].

Слід зазначити, що важливе значення при аналізі виробництва готової продукції є аналіз виробничої діяльності. Для того, щоб більш детально вивчити методику роботи, ознайомлення з показниками ефективності а також задля виявлення можливих загроз та їх уникнення. Основною метою аналізу виробництва готової продукції – це підвищення ефективності виробництва шляхом вивчення передових досягнень науки та практики, структури ринку, а також детального дослідження попиту й пропозиції на продукцію підприємства.[13]

Кожне підприємство самостійно визначає вид економічної діяльності, детально аналізують його економічне середовище. Також самостійно визначають своїх контрагентів, а також покупців і постачальників. Тому підприємницьку діяльність потрібно ретельно аналізувати і планувати, адже обсяг готової продукції впливає на доходи, витрати, прибутку і на рентабельність підприємства.

Слід відмітити, що аналіз господарської діяльності підприємства проводять діагностику та пошук потенціальних можливостей для мобілізації резервів у поточному та майбутніх періодах з метою досягнення позитивних результатів.

При виробництві готової продукції проводиться доцільний аналіз процесу виробництва продукції, контроль за доцільністю всіх товарів, а також наявність всіх документів, з метою визначення необхідності обсягу вироблених товарів.

Здійснюючи аналіз виробництва готової продукції, ми можемо побачити чи ефективно були використані асортименти, можемо порівняти фактичні і планові показники та ритмічність виробництва, а також можемо виявити резерви, і за допомогою цього можемо оптимізувати витрати.

Основні завдання аналізу виробництва готової продукції є:

- оцінювання ступеня виконання плану і динаміки виробництва продукції
- визначення впливу факторів на зміну величини цих показників;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення випуску продукції;
- розробка рекомендацій із освоєння виявлених резервів.

Серед об'єктів аналізу виробництва готової продукції виділяють: обсяг виробництва продукції в цілому і за асортиментом; якість і конкурентоспроможність продукції; структура виробництва продукції; ритмічність виробництва продукції.

- Джерелами інформації для аналізу виробництва продукції є:
 - ✓ планові дані: план підприємства, план відвантаження продукції, оперативні плани-графіки;
 - ✓ дані статистичної та бухгалтерської звітності;
 - ✓ дані первинного й аналітичного бухгалтерського обліку: акт або відомість приймання продукції, накладна на здавання готової продукції на склад, приймально-передавальна накладна, рахунок-фактура, товаротранспортна накладна, тощо;

- ✓ не облікова інформація: протоколи зборів трудового колективу та виробничих нарад, пояснювальні та доповідні записки, результати
- ✓ маркетингових досліджень і господарсько-правові матеріали (договори, рішення господарського суду) тощо.

Напрями аналізу виробництва готової продукції наведено на рис. 1.7.

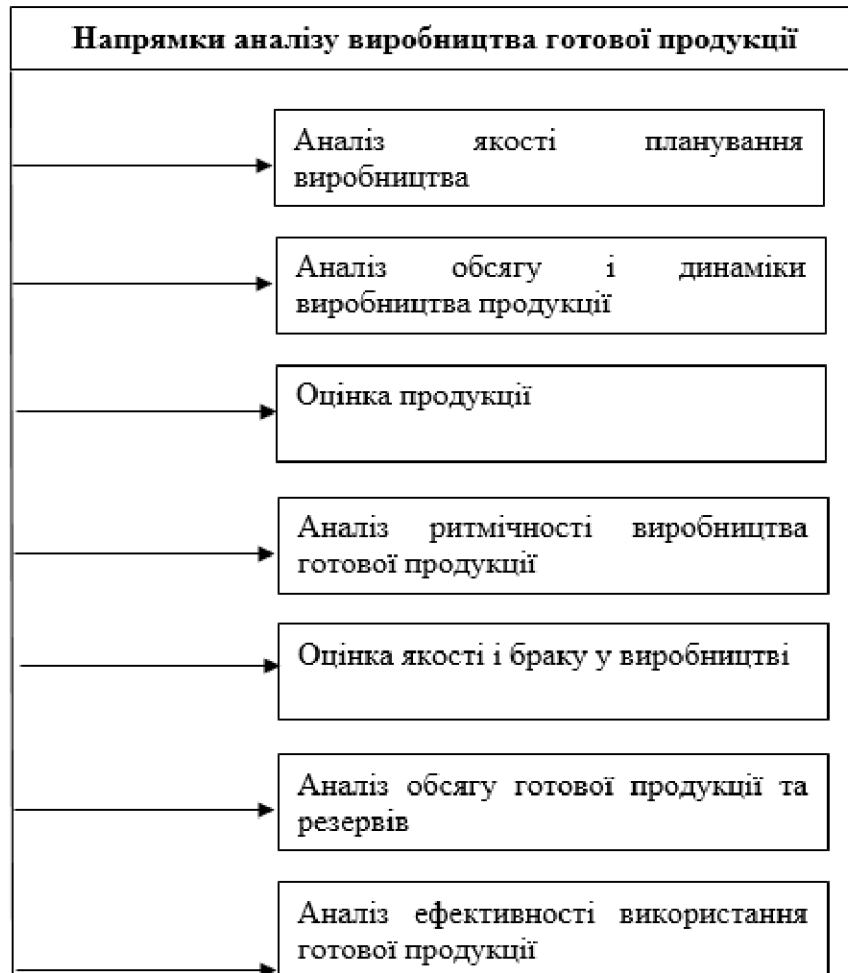


Рис. 1.7. Напрями проведення аналізу виробництва готової продукції

Отже, можемо сказати що аналіз виробництва готової продукції є основним джерелом виявлення ефективності роботи підприємства. Адже завдяки аналізу ми можемо контролювати якість і вчасність виконання робіт. Економічний аналіз виробництва та доходів від реалізації є необхідною складовою управлінського аналізу, що дозволяє виявити можливість ефективності виробництва та її оптимізації. За результатами аналізу виробництва готової продукції можемо розробляти шляхи економії сировини та матеріалів, а також оптимізувати виробничі та управлінські витрати [38].

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Організаційно-економічна характеристика виробничо-господарської діяльності

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи було обрано ТОВ Товариство з обмеженою відповідальністю - це підприємство, яке знаходиться в м. Підприємство створено в 1999 році, основний вид економічної діяльності 16.10 Лісопильне та стругальне виробництво.

Основні реквізити підприємства наведено в табл .2.1.

Таблиця 2.1

Реквізити ТОВ

Найменування:	Товариство з обмеженою відповідальністю «
Коротке найменування:	ТОВ
Адреса:	Україна,
Ідентифікаційний код юридичної особи	
Директор:	
Керівник:	
Вид діяльності	Основна: 16.10 Лісопильне та стругальне виробництво Інші: 02.20 Лісозаготівлі 16.23 Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням 49.41 Вантажний автомобільний транспорт
Статутний капітал	3 500 000,00 грн

**сформовано за даними з додатків А,Б*

До березня місяця 2012р. основним видом діяльності підприємства було виробництво чистових заготовок паркетної дошки 3-шарової з різних порід деревини та подальша їх реалізація за межі митних кордонів України (експортні операції). Крім того, підприємство здійснювало зовнішню - економічну діяльність, а саме - імпорт паркетної дошки 3-шарової з різних порід деревини з подальшою реалізацією як на експорт (Росія), так і на території України.

З метою перепрофілювання виробництва, а саме - переведення виробництва на виготовлення готової продукції - дошки паркетної 3-х шарової з різних порід деревини, на підприємстві була проведена реконструкція виробничих потужностей та монтаж нового обладнання в лакопокрасочному цеху. Загальна сума капітальних інвестицій по реконструкції виробничих приміщень та модернізації обладнання склала 1433,049 тис. гривень. Обладнання введено в експлуатацію у грудні місяці 2012 року.

Запуск виробничих потужностей на підприємстві здійснювався поетапно, а саме:

- відновлено роботу цеху №1 по розпиловці матеріалів;
- цеху №2 по обробці ламелі.

У ході проведення модернізації, було придбано термокамеру, запуск якої було заплановано на листопад 2012 року. Із-за несвоєчасного введення в дію обладнання (термокамери та лакопокрасочної лінії) керівництвом підприємства було прийнято рішення зберегти колектив працівників відповідно до штатного розпису, у зв'язку з чим виробництво напівфабрикатів здійснювалось із натуральних сортів деревини.

Організація продаж на підприємстві здійснюється на онові попередніх замовлень. На сьогоднішній день колекція продукції, що виготовляється, складається із 42-х видів (відтінків) готової продукції, 70 % з якої - з матеріалу, що пройшов термообробку, та 30% - із натурального матеріалу. З цією метою, основним покупцям були направлені зразки колекції, на основі яких зроблено попередні замовлення.

Необхідно відмітити, що вироби із натуральної деревини, які є в наявності у залишках готової продукції на складі, користуються попитом в країнах Західної Європи. Для виходу Підприємства на ринок країн Європи, отримано Європейського сертифікату якості, що дає можливість розширити ринок збуту в країнах Європи.

Також, з метою розширення європейського ринку збуту підприємство запросило на роботу в якості технолога (в подальшому - офіційного представника підприємства в країнах Західної Європи) фахівця - Зайдела Януша - директора Компанії Балтик Вуд (Польща), яка є одним із найбільших виробників паркетної дошки у Польщі. Одночасно проходить реєстрація торгового бренду [REDACTED]

Крім того, у січні 2014 року керівництво підприємства приймало участь в міжнародній виставці в м. Гановер (Німеччина), на якій за попередніми домовленостями заплановано підписання угода на продаж продукції, що випускається на підприємстві.

Виробнича потужність обладнання лакопокрасочного цеху складає 20000 кв.м. паркетної дошки в місяць при роботі в одну зміну.

Для збільшення обсягів виробництва до 20000 кв. м. паркетної дошки є потреба в придбанні додаткового обладнання для склеювання деревини. За попередніми домовленостями, орієнтовна вартість додаткових капіталовкладень по придбанню та введенню в експлуатацію вказаного обладнання складає 350,0 тис. грн.

Також, за попередніми домовленостями з іноземним постачальником (Республіка Словенія) по постачанню, в лютому - березні 2014 року заплановано придбати верстат по склеюванню деревини вартістю 30,0 тис. євро., що дозволить додатково виготовляти склеєну заготовку паркетної дошки в кількості 20000 кв. м. на місяць.

Крім того, для виробництва вказаної кількості готової продукції необхідно збільшити площу складських приміщень, а саме: складу зберігання сировини (шпону та фанери) та складу готової продукції - до 35000 кв.м. (на

сьогоднішній день площа складу розрахована на зберігання 18000-20000 кв. м. сировини).

Значна частина кредиту буде спрямована на поповнення обігових коштів підприємства для здійснення фінансово-господарської діяльності та модернізації обладнання.

Мета Товариства на найближчу перспективу - виготовлення високоякісної продукції, розширення та удосконалення виробництва, пошук нових партнерів та освоєння ринку нової продукції; виготовлення столярних виробів. Крім того, маючи кваліфікованих фахівців та відповідне обладнання, підприємство планує надавати іншим суб'єктам господарювання та приватним особам регіону послуги з ремонту та заточування ріжучого інструменту.

Як було зазначено вище, підприємство здійснює виробництво 3-х видів продукції паркетної дошки: одно-, двох- та трьох полосну в різних кольорових гамах (на сьогодні колекція містить 42 позиції кольорової гами).

Для забезпечення повноцінного виробничого циклу потреби підприємства в придбанні сировини на місяць.

Виробничий цикл однополосної паркетної дошки - 25 днів (використовується ламель товщиною 6 мм.) двох - та трьохполосної - 60 днів (використовується фреза товщиною 30 мм.), що пов'язано з різними термінами сушіння деревини. Довідково: тривалість сушіння 1 мм ламелі та фрези - 1 доба.

Мінімально необхідний кількісний запас сировини на місяць на сьогоднішній день складає:

- 200,0 куб.м - круглого пиловника
- 20,0 куб.м. - дошки обрідної твердих порід (верхній шар)
- 150,0 куб.м. - дошки хвойної (середній шар)
- 12000 кв.м. - шпону лущеного (нижній шар)
- 7 куб.м. - фанери (торцові вкладиші)

Розглянемо аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ [] За даними фінансової звітності нами проведено аналіз динаміки активів підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка активів [] за 2021 - 2022 рр., тис. грн.*

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +, –	Відносний приріст (відхилення), %
	2021	2022	2022 / 2021	2022 / 2021
Основні засоби:	3 592,3	3 209	-383,3	-10,67
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	3 592,3	3 209,2	-383,1	-10,66
Готова продукція	7 411,3	7 062,7	-348,6	-4,7
Запаси	7 429,7	7 117,3	-312,4	-4,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	537,9	2 011	1 473,1	273,86
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	405,7	402	-3,7	-0,91
Інша поточна дебіторська заборгованість	4,6	4,7	0,1	2,17
Інші оборотні активи	1 524	1 834	310	20,34
ОБОРОТНІ АКТИВИ	9 901,9	11 369	1 467,1	14,82
БАЛАНС	13 494,2	14 578,2	1 084	8,03

**сформовано за даними з додатків М,Н.*

Графічно динаміку активів [] наведено на рис. 2.1.

З даної таблиці 2.2 і діаграми 2.1 можемо зробити наступні висновки, що:

- Основні засоби: цей показник у 2021 році склав 3 592,3, а у 2022 році - 3 209. За абсолютним приростом бачимо, що цей показник зменшився на 383,3. Відносний приріст також негативний та складає -10,67%. Це може бути пов'язано зі списанням зношених основних засобів або зі скороченням інвестицій в цей вид активів.

- **Необоротні активи:** цей показник за обидва роки залишився практично незмінним, склавши 3 592,3 у 2021 році та 3 209,2 у 2022 році. Абсолютний приріст відсутній, а відносний приріст склав - 10,66%. Це може свідчити про те, що компанія володіє стабільними необоротними активами, такими як нерухомість, машини, обладнання тощо.
- **Готова продукція:** за два роки цей показник збільшився на 4,7%, з 7 062,7 у 2021 році до 7 411,3 у 2022 році. Абсолютний приріст склав 348,6. Це може свідчити про зростання обсягів виробництва компанією.
- **Запаси:** цей показник збільшився на 1 473,1 або на 273,86% за два роки. У 2021 році він склав 537,9, а у 2022 році - 2 011. Це може свідчити про те, що компанія збільшила обсяги запасів, щоб мати достатньо товарів на складі для задоволення попиту.

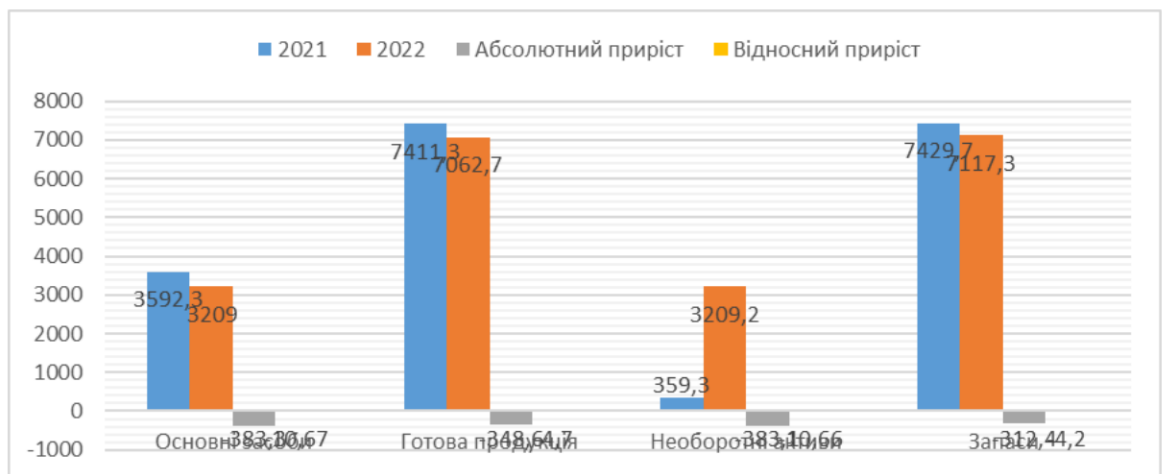


Рис. 2.1 Динаміка активів за 2021-2022 рр.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що компанія демонструє стабільний ріст у виробничих та фінансових показниках. Проте, варто звернути увагу на збільшення дебіторської заборгованості, особливо за продукцію, товари, роботи, послуги, і вжити заходів для її зменшення. Також можна розглянути можливість збільшення інших оборотних активів для забезпечення подальшого росту компанії.

Згідно з даними додатку М і додатку Н нами проведено аналіз фінансової стійкості

Таблиця 2.3

Аналіз фінансової стійкості

за 2021-2022 рр.*

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,–
	2021	2022	2022 / 2021
Власні обігові кошти, тис. грн.	-13 014,6	-10 572,6	2 442
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-1,31	-0,93	0,38
Маневреність власних оборотних коштів	0	0	0
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-1,75	-1,49	0,26
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,7	-0,51	0,19
Коефіцієнт фінансової залежності	-1,43	-1,98	-0,55
Коефіцієнт фінансового левериджу	-2,43	-2,96	-0,53
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,38	1,44	0,06
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	0
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	-0,7	-0,51	0,19
Коефіцієнт мобільності активів	2,76	3,54	0,78

**сформовано за даними з додатків М,Н.*

За результатами аналізу показників, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства в 2022 році покращився порівняно з 2021 роком. Збільшення власних обігових коштів та коефіцієнта маневреності власних оборотних коштів свідчить про більш ефективне використання внутрішніх ресурсів підприємства.

Коефіцієнт фінансової автономії зріс і став менше негативним, що свідчить про зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Також збільшився коефіцієнт маневреності власного капіталу, що означає збільшення можливості підприємства здійснювати інвестиційну діяльність та зменшення ризику невиконання зобов'язань. Проте, підприємство все ще має високий рівень фінансової залежності та фінансового левериджу, що свідчить про значну

кількість зовнішніх зобов'язань. Необхідно приділити увагу зменшенню короткострокової заборгованості та підвищенню рівня фінансової стійкості підприємства.



Рис. 2.2 Показники ліквідності за 2021-2022 р.

Згідно рис. 2.2. можемо зробити висновок, що коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) у 2021 році становив 10,43, що свідчить про достатню ліквідність компанії для забезпечення поточних зобов'язань. Однак, у 2022 році цей показник зменшився до 0,52, що може вказувати на проблеми зі здійсненням платежів за поточними зобов'язаннями.

Розглянемо аналіз фінансових результатів

Таблиця 2.4

Динаміка зміни фінансових результатів

за 2021 - 2022 рр., тис. Грн.*

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-	Відносний приріст (відхилення), %
	2021	2022	2022 / 2021	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2 123,1	895,9	-1 227,2	-57,8

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-	Відносний приріст (відхилення), %
	2021	2022	2022 / 2021	2022 / 2021
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2 467,2	812	-1 655,2	-67,09
Валовий прибуток (збиток)	-344,1	83,9	428	-124,38
Інші операційні доходи	0	1 378,6	1 378,6	0
Інші операційні витрати	0	1 032,7	1 032,7	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	-344,1	429,8	773,9	-224,91
Інші витрати	656,8	1 240	583,2	88,79
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	-1 000,9999	-810,2	190,8	-19,06
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	-1 000,999	-810,2	190,8	-19,06

*сформовано за даними з додатків М,Н.

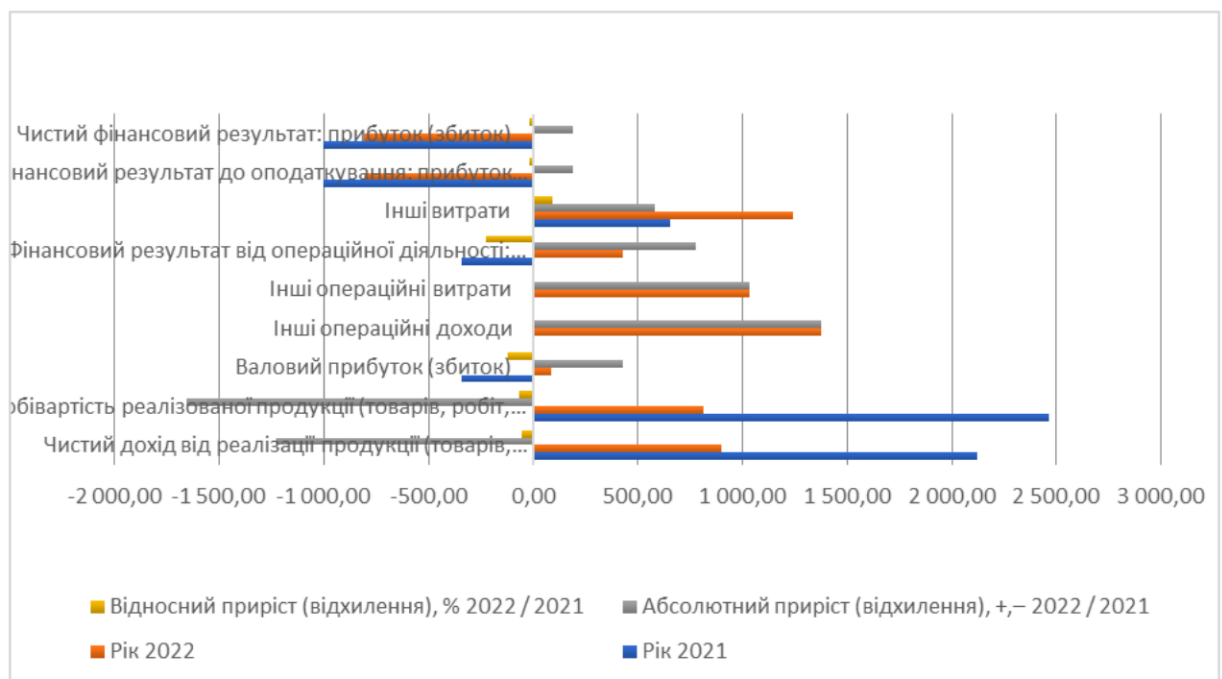


Рис. 2.3 Динаміка зміни фінансових результатів за 2021-2022 р.

Валовий прибуток в 2021 році склав -344,1 тис. грн., що свідчить про те, що собівартість реалізованої продукції перевищує чистий дохід від її реалізації.

Проте, у 2022 році компанія змогла зменшити собівартість і отримала валовий прибуток в розмірі 83,9 тис. грн., але фінансовий стан компанії погіршився за рік. Це підтверджується зменшенням чистого доходу від реалізації продукції, збільшенням собівартості реалізованої продукції та зменшенням валового прибутку.

Також можна побачити збільшення інших операційних витрат та зменшення інших операційних доходів. Але при цьому товариство додатково зазнала збитків у 2022 році, зменшивши чистий фінансовий результат.

Підприємства можуть зазнавати прибутків або збитків у ході своєї діяльності, і ці прибутки або збитки потрібно використовувати на користь підприємства для збільшення обсягу виробництва та поліпшення якості послуг. Це, у свою чергу, допоможе збільшити кількість випущених товарів або покращити якість послуг. Розглянемо аналіз динаміки використання та розподілу прибутку ' (табл. 2.5):

Таблиця 2.5

**Динаміки використання та розподілу прибутку
за 2021-2022 р.***

Показники	2021	2022	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) на початок періоду	-12 922,3	-10 703,5	2 218,8	-17,17
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	-1 000,9999	-810,2	190,8	-19,06
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	-1 000,999	-810,2	190,8	-19,06
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) на кінець періоду	-12 922,3	-10 703,5	2 218,8	-17,17

*сформовано за даними з додатків М, Н.

З таблиці 2.5 можемо побачити, що на початок 2021 року підприємство мало нерозподілений прибуток на суму 12 922,30 одиниць валюти, а на початок 2022 року він склав -10 703,50 одиниць валюти. Фінансовий результат до оподаткування показав збиток у розмірі 1 000,99990 одиниць валюти в 2021 році та збиток у розмірі 810,20 одиниць валюти в 2022 році. Чистий фінансовий результат також був в збитку, склавши -1 000,9995 одиниць валюти в 2021 році та -810,20 одиниць валюти в 2022 році. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) на кінець 2021 та 2022 років становив відповідно 17 022,35 та 10 703,50 одиниць валюти. Абсолютне відхилення між 2022 та 2021 роками становить 2 218,80 одиниць валюти, що складає -17,17% від показника 2021 року.

Графічно аналіз динаміки використання та розподілу прибутку по ТОВ [назва] наведено на рис. 2.4.



Рис. 2.4 Аналіз динаміки використання та розподілу прибутку за 2021-2022 р.

Розглянемо аналіз рентабельності [назва] 2021-2022 р.

Динаміка показників рентабельності (збитковості) за
2021-2022 р.*

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +, –
	2021	2022	2022 / 2021
Рентабельність (пасивів) активів (чистий прибуток в чисельнику), %	-	-5,77	-
Рентабельність (пасивів) активів (ЕБІТ в чисельнику), %	-	-5,77	-
Рентабельність (пасивів) активів (ЕБІТДА в чисельнику), %	-	-5,77	-
Рентабельність власного капіталу, %	-	9,65	-
Рентабельність виробничих фондів, %	-	-7,62	-
Рентабельність продажів за валовим прибутком (валова маржа), %	-16,21	9,36	25,57
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	-16,21	47,97	64,18
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	-47,15	-90,43	-43,28
Операційна рентабельність витрат, %	-13,95	23,3	37,25
Коефіцієнт реінвестування, %	-	-273,86	-
Коефіцієнт стійкості економічного зростання, %	-	-30,13	-
Період окупності активів	-	-17,32	-
Період окупності власного капіталу	-	10,36	

**сформовано за даними з додатків М, Н.*

Отже, за даними таблиці 2.6 можна зробити висновок, що рентабельність пасивів активів на рівні чистого прибутку та ЕБІТДА в 2021 році склала 5,77%, а в 2022 році від'ємні значення, що свідчить про збитковість діяльності компанії.

Однак, рентабельність пасивів активів на рівні ЕБІТ в 2021 році склала 47,97%, що свідчить про те, що компанія здатна заробляти достатньо коштів, щоб оплатити відсотки по позиках та інші фінансові зобов'язання.

Рентабельність власного капіталу в 2021 році склала 9,65%, що є позитивним показником.

Рентабельність виробничих фондів в 2021 році склала -7,62%, що свідчить про недостатню ефективність використання обладнання та інших виробничих ресурсів.

Рентабельність продажів за валовим та операційним прибутком в 2021 році склала від'ємні значення, що свідчить про збитковість виробничої діяльності компанії.

Коефіцієнт реінвестування та коефіцієнт стійкості економічного зростання також мають від'ємні значення, що свідчить про проблеми зі збереженням економічного зростання компанії.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що компанія має проблеми з ефективністю використання виробничих ресурсів та здатністю заробляти достатньо коштів для відшкодувань.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік виробництва готової продукції

Важливим, при дослідженні специфіки обліку виробництва готової продукції розуміти зміст та сутність синтетичного та аналітичного обліку виробництва готової продукції.

Процес акумулювання інформації про виробництво готової продукції здійснюється на на синтетичному рахунку 23 «Виробництво».

Традиційно у вітчизняній обліковій школі та практичній діяльності виділяють позамовний, попередільний та процесний методи. Вивчення зарубіжної бухгалтерської теорії показує, що американські і європейські колеги у сучасних працях використовують поняття “costing systems (систем калькулювання)” або “cost accumulation systems (систем накопичення витрат)», які виступають аналогами вітчизняних методів обліку витрат. Так, Horngren, Charles T., Alnoor Bhimani, Srikant M. Datar і George Foster в залежності від “cost

object (об'єкта витрат)» називають два типа costing systems: job-costing system (систему калькулювання роботи) та process-costing system (систему калькулювання процесу [43].

Синтетичний облік виготовленої продукції здійснюється на 26 рахунку, на якому акумулюється інформація про наявність та рух продукції. Аналітичний облік відповідає за місцем зберігання готової продукції та за умовно-натуральних, натуральних та вартісних показників. [15]

Основним активом [] є виробничі запаси. Розглянемо оборотну-сальдову відомість за грудень 2022 року по [] (додаток Л). В якому можемо побачити обороти, що відбуваються з запасами. В додатку Л відображено, що сальдо на початок періоду склало 685 692,31 грн., а на кінець 36 000,00 грн..

Слід відмітити, що придбання виробничих запасів на підприємство відбувається таким чином:

Таблиця 2.7

**Господарські операції придбання виробничих запасів по
[] за грудень 2022 р.**

№	Дата	Операція	Дт	Кт	Сума	Додаток
1.	07.12.22	Придбання запасів	209	631	277356.52	Додаток В
2.	07.12.22	ПДВ	641	631	55471.30	
3.	30.12.22	Списано запаси	23	209	332827.82	

Отже, можемо звернути увагу, що для придбання запасу нам потрібно сформулювати прибуткову накладну (додаток Д).

Також при купівлі і продажу опираємось на укладений Договір купівлі-продажу (додаток Е), в якому можемо знайти чітку інструкцію що до умов купівлі-продажу.

Слід зазначити, що підприємство виробляє готову продукцію, і продає її. Тож за допомогою додатку Ж можемо побачити, що рух готової продукції на підприємстві та їхній оборот.

Таблиця 2.8

Порівняння оборотної відомості по рахунку 26 “Готова продукція”

№	Найменування	Рік	Оборот на початок періоду		Обороти за періодами		Обороти на кінець періоду	
			Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1.	Готова продукція	2018	6 607 067,90	-	4 272 195,97	2 985 946,85	7 893 317,02	-
2.	Готова продукція	2020	11 997 929,48	-		11 322 661,75	675 367,73	-

*сформовано за даними додатку Ж і в додатку З.

З цієї таблиці можемо побачити, що з 2018 року до 2020 року загальний оборот готової продукції на підприємстві збільшився з 6 607 067,90 грн. до 11 997 929,48 грн.. Також можемо побачити, що в 2020 році підприємство зазнало кризові події із за Covid-19, що значно вплинуло на виробництво та продаж готової продукції.

Господарські операції по обліку виробництва готової продукції наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9.

Облікове відображення на рахунках бухгалтерського обліку виробництва готової продукції по

№ п/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума
1	Списана собівартість реалізованої продукції	90	26	685303,00
2	Здійснена уцінка готової продукції	946	26	1205,00
3	Списані витрати на фінансові результати	79	90	685303,00
4	Відпущені матеріали на виробництво	23	90	526301,00
5	Готова продукція використана для власних потреб	94	26	2695,00

Після закінчення операцій складається узагальнення про фінансовий результат, який введеться на рахунку 79 «Фінансовий результат» (Додаток К).

Отже, можемо зазначити, що всі аналітичні дані можуть допомогти керівникам компанії приймати рішення щодо використання активів та розробляти стратегії напрямку розвитку компанії. Наприклад, з аналізу можна зрозуміти, які види активів найбільш ефективно використовуються в компанії і на яких є потенціал для оптимізації. Також, на основі цих даних можна здійснювати контроль за обігом активів та їх збереженням.

2.3 Особливості організації обліку виробництва готової продукції

Готова продукція – це виріб (або напівфабрикат), послуга, робот а, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції [39].

Для того, щоб зрозуміти організацію обліку готової продукції на підприємстві лісопильного і стругального виробництва нам потрібно скласти таблицю за допомогою, якої ми можемо визначити, які матеріали на потрібні для створення 3-х шарової паркетної дошки в обсягах 12000 кв.м. на місяць.

Таблиця 2.10

Сировина для 3-х шарової паркетної дошки

Найменування сировини	кількість	сума	Ціна за одиницю, грн. без ПДВ
Пиловник необрізний	200,0 куб.м.	378000,00 грн.	1890,0
Дошка (дуб)	20,0 куб.м.	168000,00 грн.	8400,0
Дошка хвойна	185,0 куб.м.	250000,00 грн.	1350,0
Шпон	14400 кв.м.	181400,00 грн.	12,60
Фанера	5,26 куб.м.	25000,00 грн.	4750,0
Фреза	20,0 куб.м.	63000,00 грн.	3150,0
ВСЬОГО		1065400,00 грн.	

Дані, які можемо побачити в таблиці можуть допомогти керівнику підприємства прийняти рішення що до використання активів, а також з цих даних розробляється план на заказ матеріалів.

Після придбання матеріалів вони завантажуються на склад і починаються обліковуватися. При передачі матеріалів завідувач отримує накладні в якій наявні показники кількості і ціни, працівник перевіряє матеріали і передає на склад, де матеріал починають обробляти фахівці і виготовляють продукцію, яку передають покупцям, задля продажу.

веде облік на підставі Закону України від 16.07.99 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Також дотримується положень і стандартів. При створенні підприємства було видано Наказ «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства» (Додаток И).

В наказі про облікову політику розкриті основні засади організації обліку на підприємстві. Облік готової продукції є важливим елементом для випуску та продажу продукції, заради правильного оформлення документів, а також з метою задоволення споживачів (покупців).

Необхідно відмітити, що в процесі обліку готової продукції на підприємстві потрібно враховувати всі елементи його створення. Інакше кажучи, всі рухи, які використовуються в процесі виготовлення продукції, її реалізацію та отримання прибутку. Для цього потрібно урахувати всі умови та зміни, які відбуваються на ринку економіки [18].

Основна діяльність підприємства полягає в виробленні і реалізації продукції. Продукція на підприємстві вважається завершеною коли повністю передана покупцям. Повне завершення реалізації продукції відбувається по-перш, коли продукція випускається і передається замовнику, а по-друге коли постачальник, тобто підприємство отримує грошові кошти [26].

На підприємстві виробництво продукції здійснюється за умовою договору між виробником і покупцем. Згідно з цим виробник може використати

нові технології, придбавати нові виробничі запаси та забезпечувати оплату праці працівникам.

Слід зазначити що вартість продукції, передача товарів і метод нарахування ціни на товар також визначається в документах, в яких відображається згода між покупцями і продавцями, дата передачі, сума, вага, кількість та інші показники. Необхідно відмітити, що на підприємствах задля правильного ведення обліку готової продукції проводяться такі організаційні етапи, які зображені на рисунку 2.4

Отже ці етапи включають:

1. Виробництва продукції.
2. Елементи облікової політики, що стосуються ведення обліку готової продукції та її реалізації.
3. Співпрацю з покупцями та замовниками, а також третій етап в свою чергу включає:
 - а) укладення договорів,
 - б) складання плану, щодо реалізації готової продукції та залишків нереалізованої продукції,
 - в) відвантаження продукції,
 - г) надходження продукції.
4. Контроль за ведення обліку готової продукції та її реалізації. Цей етап включає:
 - а) контроль договірних зобов'язань з покупцями (замовниками),
 - б) зберігання готової продукції
 - в) своєчасне оформлення первинних документів.

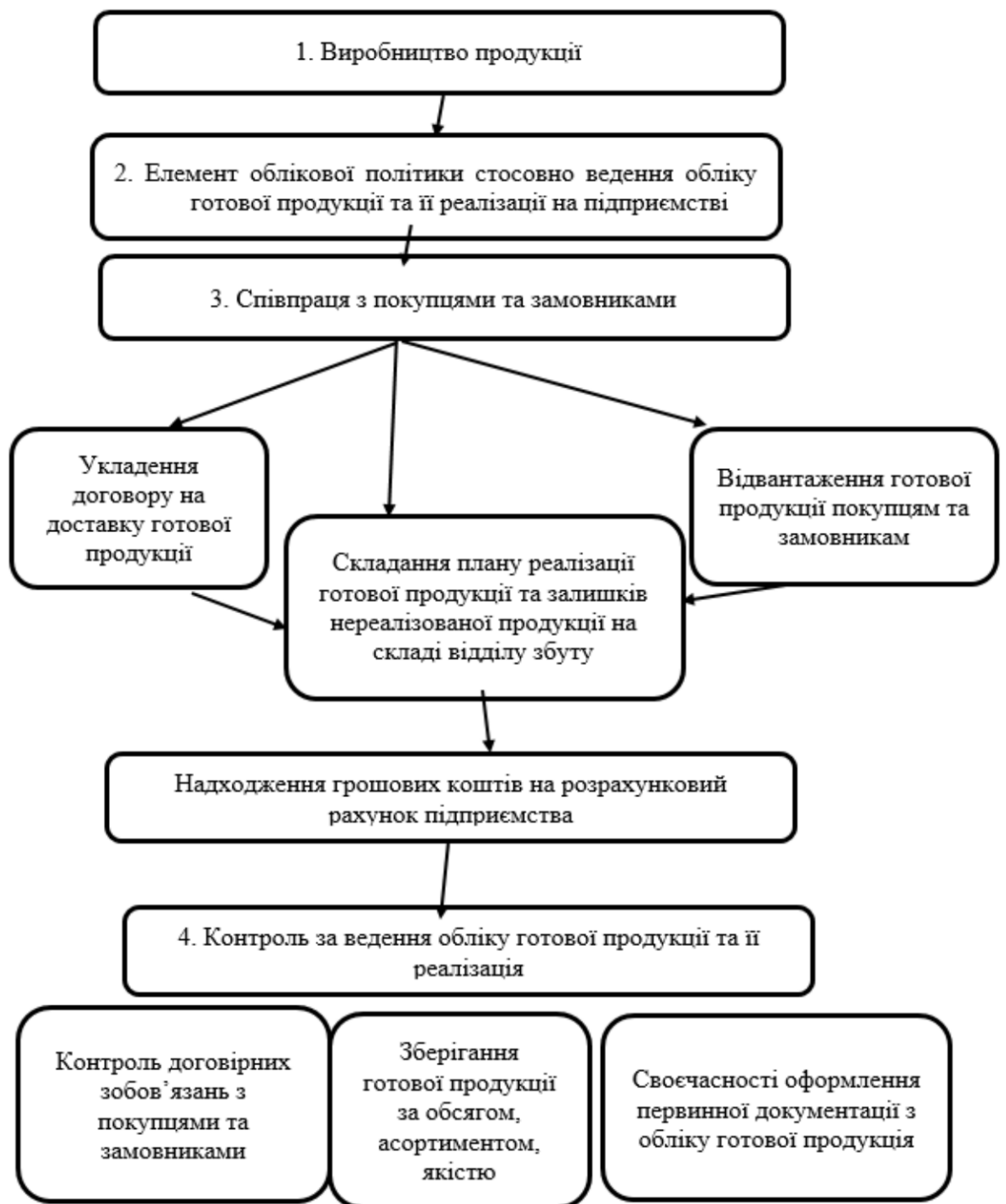


Рис. 2.5. Етапи організації обліку готової продукції[4]

Таким чином, можемо зазначити те що ведення обліку на підприємстві є складним процесом. Адже, ведення обліку потребує велику кількість

правильного документального оформлення та досконалу схему відвантаження та передачі готової продукції замовнику.

2.4. Напрями удосконалення обліку виробництва готової продукції

Виробництва продукції є важливою складовою виробничої сфери діяльності, адже за допомогою виробництва готової продукції споживачі отримують готову продукцію, а керівники виробничих підприємств прибуток.

Економіка країни кожного дня змінюється, згідно з цим кожне підприємство має оновлюватися і удосконалюватися. Це означає, що виникає потреба в зміні систем організації ведення бухгалтерського обліку. Метою цих змін є адаптація усіх елементів цієї системи до сучасних ринкових умов. Ці зміни включають комплекс дій, що передбачає приведення бухгалтерського обліку господарської діяльності підприємств у відповідність до ринкових змін, а також проведення нових досліджень в діяльності підприємства [3].

Одним із головних завдань підприємства виступає забезпечення зовнішніх і внутрішніх користувачів продукцією. Таким чином, завдання підприємства – створювати таку продукцію, яка відповідає інтересам зовнішніх і внутрішніх користувачів. Обидві сторони, тобто підприємство та чи зовнішній користувач мають власний інтерес. Підприємство інтересується тим чи зовнішній користувач спроможний платити, і який прибуток буде з товару, а зовнішні користувачі інтересує якість товару.

Для досягнення своєї головної мети, тобто досягнення максимального прибутку, із мінімальними витратами підприємство повинно постійно бути в русі та вдосконалюватись. Задля цього підприємства часто вводять нові технології, які дозволять досягти задану мету, а також задовільнять більшість споживачів, які і виступають головною рушійною силою будь-якого виробництва.

Удосконалення обліку виробництва готової продукції на підприємстві може відбутися за допомогою: комплексної автоматизації бухгалтерського обліку на складах і в бухгалтерії.

Розглядаючи облік систем виробництва готової продукції на ТОВ [REDACTED] ми дійшли до того, що підприємство має деякі недоліки. Згідно з цим було виявлено, що підприємство не ефективно використовує автоматизовані інформаційні технології, адже багато документів заповнялися в ручну, і це призвело до того, що деякі з них були втрачені.

Слід зазначити, що при обліку готової продукції в бухгалтерії використовується програмне забезпечення «ВAF Бухгалтерія», але деякі працівники на виробництві не можуть працювати в ній, через брак знань. І це призводить до того, що на підприємстві облік значно уповільнюється, і обробка даних не є точним так як документи водяться в ручну.

Ми вважаємо, що керівнику [REDACTED] потрібно розглянути питання, що до можливості направлення своїх працівників на курси з вивчення або ж удосконалення знань про використання бухгалтерських програм та розглянути варіант використання ERP системи для обліку виробництва готової продукції.

З використанням комп'ютерної технології «ERP» підприємство може вести інформаційний облік виробництва готової продукції, а також рух продукції на підприємстві більш ефективно та раціонально.

В наукових колах розглядаються різні напрями удосконалення обліку виробництва готової продукції.

Зокрема, Лютова Г.М. звертає увагу на проблему оцінки готової продукції за результатами виробництва. При цьому, пропонує в зв'язку з необхідністю обліку відхилення готової продукції між обліковою ціною та оцінкою за фактичною собівартістю ввести окремі субрахунки рахунку 26 «Готова продукція». Для цього доцільно відкрити рахунки другого порядку : 261 «Готова продукція за обліковими цінами», та 262 «Відхилення фактичної собівартості від облікових цін», які сприятимуть автоматизації накопичення

даних аналітичного обліку, та спрощенню записів при визначенні фінансового результату. Облік відхилень в такому випадку доцільно здійснювати : прямим записом – у випадку перевищення фактичної виробничої собівартості над вартістю продукції, відображеної за обліковими цінами; методом «сторно» – у випадку перевищення вартості за обліковими цінами над фактичною виробничою собівартістю [41].

Слюсарчук Л. акцентує, що готова продукція – об’єкт облікової системи, що поєднує організаційні інструменти обліку виробництва і продажу продукції, слугує засобом для досягнення основної мети функціонування підприємства. Вартісна оцінка готової продукції є організаційною основою в облікових підсистемах і проявляється різними показниками. В підсистемі фінансового обліку застосовується показник собівартості реалізації продукції. Для розрахунку цього показника використовуємо метод обліку затрат передбачений національним стандартом бухгалтерського обліку 16 “Витрати”. Для підсистеми бухгалтерського управлінського обліку застосовується показник фактичної виробничої собівартості продукції, що обумовлюється прийомами калькулювання, які залежать від прийнятого методу обліку затрат. Для розрахунку цього показника застосовуються методи обліку затрат запропоновані в методологічних рекомендаціях з формування собівартості продукції в різних видах діяльності. Визначення місця готової продукції в обліковій системі, дозволяє чітко визначити її роль у побудові облікового процесу для кожної підсистеми [42].

Таким чином, нами розглянуто організаційно-економічну характеристику , окреслено методику обліку виробництва готової продукції, організацію обліку виробництва готової продукції та напрями удосконалення обліку виробництва готової продукції.

РОЗДІЛ 3.

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Методика аналізу обсягів і динаміки виробництва готової продукції на підприємстві

На підприємстві обсяг виробництва і реалізація продукції є взаємозалежні показники, адже вони мають бути збалансовані. На початку створені підприємства коли виробничі можливості не є обмеженими, обсяг виробництва є основним фактором, що визначає обсяг реалізації. Однак з часом коли на ринку обсяг продажу стає основою для розробки виробничої програми, а виробництво повинно виробляти тільки ті товари в такому обсязі, які можуть бути реально реалізовані, то необхідно уважно збалансувати обсяг виробництва і реалізацію продукції [36].

Отже, готова продукція – це продукція яка пройшла всі етапи виробництва і готова до продажу. Звідси можемо сказати, що продукція є завершальним етапом руху грошових коштів на підприємстві.

Основна мета аналізу виробництва готової продукції на ТОВ є збільшення обсягів реалізації прибуткової продукції за рахунок розширення частки на ринку та максимізація прибутку. Крім того, аналіз обсягу виробництва та реалізації дозволить виявити найефективніший шлях збільшення обсягу виробництва та покращення якості продукції.

При аналізі виробництва готової продукції використовуються такі етапи аналізу:

1. Збір даних: тобто підприємство потрібно зібрати всі дані які пов'язані з виробництвом готової продукції на різних етапах.
2. Визначити період аналізу: нам потрібно вибрати період часу який ми буде аналізувати (місяць, квартал, рік).

3. Розрахувати обсяг виробництва: визначити обсяг виробництва готової продукції на період аналізу.
4. Виконати порівняння: порівняти обсяг виробництва в різні періоди часу.
5. Виявити фактори впливу на зміни: проаналізувати всі фактори які вплинули на обсяг виробництва готової продукції.
6. Виконати прогнозування: тобто на основі зібраних даних на потрібно збороти прогнози на майбутні обсяги виробництва.
7. Виявити можливість покращення: на основі результатів діяльності на потрібно зробити рекомендації підприємству, за для покращення виробничої діяльності [1].

За відповідними етапами проведемо аналіз виробництва паркетних дошок по

Таблиця 3.1

Аналіз випуску продукції по

Найменування продукції	Факт попереднього місяця (березень 2023 р.)	Звітний місяць (квітень 2023 р.)		Абсолютне відхилення факту звітного року		Темп росту обсягу продукції звітного року за фактом по відношенню до	
		план	факт	від плану	від факту попереднього місяця	плану %	обсягу попереднього місяця %
Одно шарові паркетні дошки	1365	1800	1657	-143	292	92,05	121,39
Дво шарові паркетні дошки	1154	1600	1465	-135	311	91,56	126,16
Трьох шарові паркетні дошки	957	1200	983	-217	26	81,91	102,71
Всього	3476	4600	2786	-495	629	88,50	116,75

Наведені в таблиці 3.1 дані, свідчать про те, що план виробництва усіх паркетних дошок не був виконаний, він становив 88,5%, але обсяг виробництва

поточного місяця був більшим від попереднього аж на 629 вироблених паркетних дошок.

Слід зазначити, що вираховуючи дані, можемо зробити такі висновки, що хоч підприємство не виконало планові показники виробництва готової продукції, воно підвищило свій обсяг виробництва в середньому на 16% від попереднього періоду і це означає, що в [REDACTED] були ефективніше використані матеріали.

Слід зазначити, що ефективність використання ресурсів виробництва готової продукції зросла із за зовнішніх факторів, адже так як в березні холодніше було ніж в квітні і це означає, що для сушіння паркетних дошок потрібно було більше часу.

Отже, можемо сказати, що при аналізі обсягів виробництва готової продукції, ми розглянули методику аналізу, і побачили, що за квітень підприємство ефективніше використовує свої ресурси, а ніж за березень.

3.2. Методика аналізу асортименту та структури виробництва готової продукції

На сьогоднішній день світовий ринок представляє великий вибір асортиментів деревини, які мають спеціальні призначення.

При виборі методу розпилювання круглих лісоматеріалів необхідно враховувати кілька чинників, зокрема, тип та обсяг потрібної пило продукції, а також вихідну кількість пилу, яка формується під час розпилювання. Крім того важливо мати належні обладнання для виконання робіт з деревиною [16]].

[REDACTED] здійснює лісопильне і стругальне виробництво, що займається виготовленням паркетних дошок, які бувають 3-х видів, одно-, двох- та трьох полосну в різних кольорах, а отже можемо сказати що головний асортимент який вони використовують це деревина.

Наприклад, для того, щоб виробити 3-х шарової паркетної дошки в обсягах 20000 кв.м. на місяць нам потрібно було придбати сировину на склад. Отже, для придбання сировини ми склали таблицю з вирахуванням витрат на матеріалу:

Таблиця 3.2

Сировина 3-х шарової паркетної дошки в обсяг 20000 кв. м. на місяць

Найменування сировини	кількість	сума	Ціна за одиницю, грн. без ПДВ
Пиловник необрізний	200,0 куб.м.	378000,00 грн.	1890,0
Дошка	60,0 куб.м.	504000,00 грн.	8400,0
Дошка хвойна	185,0 куб.м.	418500,00 грн.	1350,0
Шпон	14400 кв.м.	302400,00 грн.	12,60
Фанера	5,26 куб.м.	41800,00 грн.	4750,0
Фреза	20,0 куб.м.	94500,00 грн.	3150,0
Фарба	300 л.	240000,00 грн.	800,00
ВСЬОГО		1979200,00 грн.	

Можемо зазначити, що головний асортимент підприємства це деревина з якого виготовляють паркетні дошки. Підприємство використовує різні види деревини, але з здебільшого використовує дуб, ялицю і сосну, 75% деревини заводять за кордону і лише 25% з Карпат.

Слід відмітити, що ці дерева проходять етапи виробництва. Після отримання асортиментів на підприємство вони проходять такі етапи виробництва:

- перевірка якості (тобто деякі дерева можуть бути при перевезенні пошкоджені, і їх спилують)
- стругання і очищення (кожне дерево обстругують і очищають)
- обробка (деревина обробляється спеціальними розчинами, після того виготовляють з нього дошки)
- сортування (дошки розбирають і визначають якого види, з кількох шар складаються)
- фарбування (кожна паркетна дошка фарбується відповідно до того які відтінки були замовлені)

- сушення (після фарбування дошки сушаться 24-72 години відповідно до того яку фарбу використали)
- упаковують (готові паркетні дошки упаковують у спеціальні паперові ящики, для того щоб легше було їх перевозити.
- передача покупцям або ж перевезення (кінцевий етап виробництва готової продукції, це продаж її або ж передача постачальникам для перевезення за кордон).

Для того, щоб визначити склад товарного асортименту, його структуру і динаміку змін, ми проаналізували 3 види деревини, що дає можливість приймати управлінські рішення щодо виробництва найвигідніших видів готової продукції.

Таблиця 3.3

Приготування 1-но шарової паркетної дошки

Найменування	Ціна за куб. м	Кількість для приготування 1-но шарової паркетної дошки	Час сушіння	Якість	Продаж на ринок в %
Дуб	8400,00 грн.	1 куб. м.	72 год.	Відмінна	37%
Ялиця	9000,00 грн.	1 куб. м	64 год.	Відмінна	21%
Сосна	7000,00 грн.	1,5 куб. м	24 год.	Середня	42%

Отже, аналізуючи таблицю 3.2 можемо порівняти ціни різних вид деревини. Найдорожча є ялиця яка коштує 9 тис. грн. за куб. м., а сама дешевша є сосна 7 тис. грн. за куб. м., але для того, щоб створити одну паркетну дошку нам потрібно використати 1,5 куб. м. сосни із цього можемо сказати, що за для виготовлення паркетної дошки само дорого сосна адже її ціна становить 10 500 грн..

Також, з даної таблиці можемо оцінити якість деревини, використовуваної для виготовлення паркетної дошки. Дубова і ялинова деревина є відмінної якості, тоді як деревина сосни має середній показник якості, і це може вплинути на вартість продажу і задоволення клієнтів. Але також можемо побачити, що не зважаючи на те що соснові паркетні дошки дорожчі чим інші, саму більшу продажність ми бачимо саму тут.

Слід відвітити, що на виробництво паркетних дошок великий вплив має і час його виготовлення. Для приготування 1-но шарової паркетної дошки з дуба необхідний час сушіння складає 72 години, тоді як для ялиці-64 години, а для сосни – лише 24 годин. Мабуть, так як на виготовлення сосни потрібно саме менше час він є самим продажним, адже при виробництві продукції час є одним з головним показникам, так як бистрий процес виробництва призводить до зменшення витрат. Також час сушіння сосни, може вплинути на загальний час виробництва та можливість задоволення попиту на продукцію.

Загалом, аналізуючи асортименти [REDACTED], можемо сказати, що вибір деревини для виготовлення паркетної дошки повинен здійснюватися з урахуванням не тільки її ціни, але й якості, кількості та часу виробництва. Крім того слід враховувати попит на ринку на певний вид деревини, щоб забезпечити ефективний продаж готової продукції.

Також ми проаналізували продаж на ринку ламінатів, за останні чотири місяці.

Таблиця 3.4

Аналіз продажу готової продукції по [REDACTED]

Місяць	Кількість проданих шт.		
	1-х шарові паркетні дошки	2-х шарові паркетні дошки	3-х шарові паркетні дошки
Січень	150	200	160
Лютий	140	250	230
Березень	240	140	170
Квітень	300	190	200
Разом	830	780	760
Ціна за одну	7000,00 грн.	7300,00 грн.	7800,00 грн.
Ціна разом продажу за квартал	5 810 000,00 грн.	5 694 000,00 грн.	5 928 000,00 грн.

З таблиці 3.3 можемо зазначити, що само більший попит на 1-но шарові паркетні дошки. Також можемо побачити, що кожного місяцю продаж паркетних дошок різний, наприклад в січні і в лютому самий більший попит був на 2-х шарові паркетні дошки, а в квітні і березні на 1-но шарові паркетні дошки.

Слід відмітити, що хоча 1-но шарові паркетні дошки продали на 70 одиниць більше ніж 3-х шарові, їх прибутковість становила на 118 000,00 грн. менше, так як ціна 1-но шарової становить 7000,00 грн., а 3-х шарової 7800,00 грн. І це означає, що продавати менше 3-х паркетних дошок вигідніше, ніж продавати 1-но шарові паркетні дошки.

Отже, можемо зробити висновки, що на підприємстві ТОВ [] найбільший попит іде на виготовлення одно шарових паркетних дошок, але найбільший прибуток отримується з виготовлення трьох шарових паркетних дошок.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження за темою «Бухгалтерський облік та аналіз виробництва готової продукції (робіт, послуг) суб'єктів господарювання» можна зробити наступні висновки:

4. Під готовою продукцією як об'єктом бухгалтерського обліку слід розуміти актив, незалежно від форми існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва, і вимогам замовника, призначений для споживання як для потреб виробника, так і для потреб зовнішнього ринку.

5. Основними нормативними документами, що регламентують облік виробництва готової продукції є НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 9 «Запаси» тощо.

6. Інформація про виробництво готової продукції акумулюється на рахунку 23 «Виробництво». Після завершення виробництва готова продукція оприбутковується на рахунку 26 «Готова продукція».

7. Об'єктом дослідження обрано [REDACTED]. Підприємство здійснює виробництво 3-х видів продукції паркетної дошки: одно-, двох- та трьох полосну в різних кольорових гамах (на сьогодні колекція містить 42 позиції кольорової гами).

8. Облік виробництва готової продукції здійснюється на ТОВ [REDACTED] відповідно до чинного законодавства. Використовується позамовний метод обліку витрат при формування собівартості продукції.

9. Нами проведено аналіз фінансового стану підприємства та визначено, що за період Covid – 19 спостерігається значний спад виробництва продукції, В період 2021-2022 р. спостерігається зростання обсягів виробництва, що є позитивною тенденцією. Варто зазначити, що зовнішні фактори суттєво впливають на діяльність даного підприємства.

KÖVETKEZTETÉS

„A késztermékek (munkák, szolgáltatások) előállításának számvitele és elemzése gazdasági entitásoknál” témában végzett kutatás eredményei alapján az alábbi következtetéseket lehet levonni:

1. A késztermék (munka, szolgáltatás) könyvelési tárgyként az aktívumot kell érteni, függetlenül a létezési formától, amelynek gyártása befejeződött, megfelel a gyártási technikai feltételeknek és a megrendelő követelményeinek, és a gyártónak és a külső piacnak történő felhasználásra szolgál.

2. A késztermék (munka, szolgáltatás) gyártásának könyvelését szabályozó főbb szabályozó dokumentumok közé tartoznak a 16. számú Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok "Kiadások", 9. számú Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok "Készletek" stb.

3. A késztermék gyártására vonatkozó információkat a 23-as "Termelés" számlán rögzítik. A gyártás befejezése után a késztermék a 26-os "Késztermék" számlán kerül elszámolásra.

4. A vizsgálat tárgyát a [REDACTED] vállalat választotta. A vállalat háromféle parketta termék gyártását végzi: egysávos, kétsávos és háromsávos parketta különböző színváltozatokban (jelenleg a kollekcióban 42 színváltozat található

5. A késztermék gyártásának nyilvántartása a [REDACTED] -nél a hatályos jogszabályoknak megfelelően történik. A termelés költségeinek meghatározásához a költségvetési követő eljárást használják.

6. Elemzést végeztünk a vállalat pénzügyi helyzetéről, és megállapítottuk, hogy a Covid-19 időszakában jelentős visszaesés tapasztalható a termelési volumenben. 2021-2022-ben viszont növekedés tapasztalható a termelési mennyiségekben, ami pozitív tendenciát jelent. Fontos megjegyezni, hogy külső tényezők jelentős hatással vannak a vállalat tevékenységére.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бруханський Р. Ф., Пуцентейло П. Р., Белова І. М., [та ін.]. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій. Колект. моногр. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 388 с
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. – 7-ме вид., доп. Житомир: Рута, 2006. С. 832.
3. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б., Кисла В. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. Київ: ЦУЛ, 2010. 536с, ст. 153.
4. Візіренко С. В., Агаркова О. В. Організація обліку процесу реалізації готової продукції. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 24. С. 36–42.
5. Гапонова Г. С. Методичні аспекти обліку готової продукції Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти : матеріали Всеукр-ої науково-практ. конф. докторантів, молодих учених та студентів, Вид. «Лідер», 2018. С. 436-440.
6. Гордополов В. Ю. Особливості обліку лісових біологічних активів та лісопродукції. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2015. №4. С.76-87. URL: <http://efm.vsau.org/>
7. Грабова Н. М. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках. К.: А.С.К., 2000. 504 с.
8. Гринів І.М. Облік і аудит готової продукції та витрати, пов'язаних з її збутом. Тернопіль: «Тернопільський нац. екон. ун.» 2013. 137 с.
9. Дубик С. В. Облік і аудит готової продукції та її збут: кваліфікаційна робота. Тернопіль: «Тернопільський нац. економ. ун-т», 2013. 104 С
10. Інструкція про застосування [Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій](#) затв. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 29.

- 11.Кадацька А. М., Малишева К. О. Оцінка готової продукції. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія "Фінанси і кредит"*. Суми, 2012. №2.
- 12.Касич А.О. Понятійний апарат терміну «готова продукція». *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2016. №.11 (188). С. 33-36.
- 13.Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник. К.: Знання, 2014. 487 с.
- 14.Кобилянська Г.Ю., Ревенко К.О. Порівняльна характеристика ПСБО 9 «Запаси» і МСБО 2 «Запаси». Облік і аудит. 2019. С. 50-55. URL: <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/PSBO-9-zapasi-i-msbo-2-porivnyannya.pdf>.
- 15.Лобода Н.О. Облік готової продукції. *Вітчизняна наука: сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної*. 2022. 221 с.
- 16.Маєвський В.О. Аналіз способів оцінювання розмірно-якісної характеристики колод. Лісове госп-во, лісова, папер. і деревообробна промсть: Міжвід. наук.-техн. зб. Львів: УкрДЛТУ. 2004. Вип. 29. С. 149–156.
- 17.Малярєвський Ю. Д., Горяєва М. С., Пасенко Н. С., Касич А. О. Облік у галузях виробництва і послуг. Навчальний посібник Харків: Вид-во «ІНЖЕК», 2008. 616 с.
- 18.Мардус Н.Ю. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації. URL: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/microcad/2013/s16.pdf>. (дата звернення: 02.04.2021.).
- 19.Мармуль, Л. О., and М. О. Кучеренко. "Зміст та завдання обліку виробництва та реалізації готової продукції підприємств."Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю (2020): 363.
- 20.Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2 «Запаси». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text.

21. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>.
22. Недошитко Ю. Облік готової продукції та її реалізації. Тернопіль: «Тернопільський нац. екон. ун-т.» 2017. 39 с.
23. Нікіфоров Н.В. Проблеми організації обліку готової продукції сільськогосподарського підприємства. Проблеми та перспективи розвитку обліку, логістики та інформаційних технологій в контексті євроінтеграції: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Ніжин, 2019. С. 53 – 56.
24. Облік випуску готової продукції. URL: <https://library.if.ua/book/2/199.html> (дата звернення 12.03.2023)
25. Опіка А. О. Сутність поняття «Готова продукція». Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. С. 143–145.
26. Осадча Г. Г. Облік готової продукції та його науково-методичні аспекти на сучасному промисловому підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 16. С. 894–898.
27. Петришина Н. С. Готова продукція та особливості її обліку. Наука й економіка. 2014. № 1. С. 53-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_1_10.
28. Пирець Н.М. Методи визначення собівартості продукції підприємства будівельної галузі в системі управлінського обліку. *Економічний простір*. 2013. № 71. С.231-238.
29. Писаренко Т. М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2015. Вип. 12(1). С. 230-240. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2015_12\(1\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2015_12(1)_32).
30. Плаксієнко В.Я., Маренич Т.Г., Мармуль Л.О. та ін. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах. К.: Центр учбової літератури, 2014. 448 с.

31. Подолянчук О.А., Захарчук І.С. Готова продукція як об'єкт обліку сільськогосподарських підприємств. Економіка, фінанси, право. 2014. № 2. С. 18-22. URL: <http://socrates.vsau.edu.ua/>.
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення 31.03.2023).
33. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. Дата оновлення: 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. (дата звернення: 05.12.2022).
34. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України №88 від 24.05.1995. Дата оновлення: 10.08.2021. URL : <https://document.vobu.ua/doc/3248>. (дата звернення: 05.03.2023).
35. Реслер М. В. Випуск готової продукції: організація та методика [URL:
http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/
6_Resler.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/6_Resler.pdf). (дата звернення 11.03.2023).
36. Рибалкін, В. Г., Мамічева Л. Д.. Механізм і форми реалізації акціонерної власності. Київ: Економіка України. 1999.
37. Сакундяк А. В. Організація обліку готової продукції та шляхи його вдосконалення: кваліфікаційна робота. Херсон: «Херсонський держ. ун-т» 2019. 52 с.
38. Сивулько, Я. О. "Аналіз виробництва та реалізації готової продукції підприємства: значення та напрями проведення." Організаційний комітет. 2021. 502 с.
39. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2000. 578 с.
40. Яровенко Т.С., Чернова А.І. Удосконалення методології бухгалтерського обліку готової продукції. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. 2013. № 7 (2). С. 195-200.

41. Лютова Г. М. Методичні аспекти обліку готової продукції. *Фінансовий простір* № 1 (25) 2017. С. 68-72.
42. Слюсарчук Л. Шляхи удосконалення обліку готової продукції. *Облік і фінанси АПК*. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/misc-gotovoi-produkcii-v-buhgalterskomu-obliku.html>
43. Яценко В.Ф. Облік витрат виробництва: вплив тенденцій постіндустріального етапу розвитку суспільства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія. Економічні науки*. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/358/355>

СПИСОК ДОДАТКІВ

№	Порядок	Назва документу
1	2	3
1	Додаток А	Статут
2	Додаток Б	Виписка
3	Додаток В	Картка рахунку 20 за 2022 р.
4	Додаток Д	Прибуткова накладна № ПН-0000044
5	Додаток Е	Договір купівлі-продажу
6	Додаток Ж	Оборотно-сальдова відомість по рахунку 26
7	Додаток З	Оборотно-сальдова відомість по рахунку за 4 квартал 2020 р.
8	Додаток И	Наказ Про організацію бухгалтерського обліку та облікова політика підприємства
9	Додаток К	Оборотно-сальдова відомість по рахунку 79
10	Додаток Л	Оборотно-сальдова відомість по рахунку 20
11	Додаток М	Фінансова звітність малого підприємства за 2021
12	Додаток Н	Фінансова звітність малого підприємства за 2022

АНОТАЦІЯ

Фединишинець К.І. Бухгалтерський облік та аналіз виробництва готової продукції (робіт, послуг) суб'єктів господарювання. *Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітня програма "Облік і оподаткування"*. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2023.

Обсяг кваліфікаційної роботи складає 65 сторінок, робота включає: 12 рисунків, 17 таблиць, 43 використаних джерел, 12 додатків.

Ключові слова: готова продукція, реалізація, виробництво, аналіз діяльності, бухгалтерський облік.

Кваліфікаційна робота присвячена темі «Бухгалтерський облік та аналіз виробництва готової продукції (робіт, послуг) суб'єктів господарювання». В роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аналізу виробництва готової продукції, досліджені питання сутності готової продукції, обґрунтовані теоретичні, методологічні то концептуальні основи обліково-аналітичної системи готової продукції та її вплив на ефективність діяльності підприємства.

Проаналізовано діючу практику обліку та управління виробництвом готової продукції на підприємстві ТОВ «Лісоіндустрія». Проведений аналіз виробничої діяльності підприємства, розглянуті обсяги продажу та реалізації готової продукції та запропоновані рекомендації, щодо удосконалення обліку виробництва паркетних дошок для збільшення прибутку.

ABSZTRAKT

Fedinisinec Xénia. A késztermékek (munkák, szolgáltatások) előállításának számvitele és elemzése gazdasági entitásoknál. *Az első BSC szintű felsőoktatási képesítés megszerzéséhez szükséges diplomamunka a 071-es "Számvitel és adózási" szakirányon, az "Számvitel és adózási" oktatási programban.* II Rákóczi Ferenc Kárpátjai magyar főiskola. Beregszász, 2023.

A munka 65 oldalból, 12 ábrát, 17 táblázatott, 43 felhasznált irodalmat és 12 mellékletet tartalmaz.

Kulcsszavak: késztermék, értékesítés, termelés, tevékenység elemzés, számvitel.

A szakdolgozatom témája a „A késztermékek (munkák, szolgáltatások) előállításának számvitele és elemzése gazdasági entitásoknál „. A munka elemzi a késztermékek könyvelésének és elemzésének elméleti aspektusait, megvizsgálja a késztermékkel kapcsolatos kérdéseket, alátámasztja késztermékek könyvelésének, elemzésének és annak hatásának elméleti, módszertani és koncepcionális alapjait a vállalat tevékenységének hatékonyságára.

Elemzi a késztermékek könyvelésének és a késztermék termelésének jelenlegi gyakorlatát a „Lisoindustria” Kft-nél. Az elemzés során a vállalat termelési tevékenységét vizsgálják. Ugyan akkor megvizsgálják a késztermékek értékesítésének és eladásának volumenét, és javaslatokat tesznek, hogy hogyan növeljék a nyereséget parkettalapok termelésével

ABSTRACTS

Kseniia Fedynyshynets. "Accounting and Analysis of Finished Product (Works, Services) Production in Economic Entities". *The bachelor's level thesis required for obtaining the first level of higher education in the field of 071 "Accounting and Taxation," within the educational program "Accounting and Taxation."* Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian college of higher education, Beregovo, 2023.

The volume of the qualification work is 65 pages, 12 figures, 17 tables, 43 used sources, and 12 appendices.

Keywords: finished products, sales, production, activity analysis, accounting.

The qualification work is dedicated to the topic of 'Accounting and Analysis of Finished Product (Works, Services) Production in Business Entities.' The paper examines theoretical aspects of accounting and analysis of finished product production, explores the essence of finished products, provides a theoretical, methodological, and conceptual framework for the accounting-analytical system of finished products, and discusses its impact on the efficiency of enterprise activities.

The current practices of accounting and production management of finished products at the company LLC 'Lisindustriya' have been analyzed. An analysis of the company's production activities has been conducted, considering the sales volumes and realization of finished products. Recommendations have been proposed to improve the accounting of parquet board production in order to increase profitability.

Ім'я користувача:
Потоки Габор Федорович

ID перевірки:
1015173030

Дата перевірки:
22.05.2023 10:24:19 CEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
22.05.2023 11:26:42 CEST

ID користувача:
100011748

Назва документа: **Фединишинець К. дипломна робота готова**

Кількість сторінок: 67 Кількість слів: 12254 Кількість символів: 92951 Розмір файлу: 1.86 MB ID файлу: 1014852467

18.6% Схожість

Найбільша схожість: 2.97% з Інтернет-джерелом (<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35795/1/Tesljuk.pdf>)

18.3% Джерела з Інтернету

954

Сторінка 69

3.61% Джерела з Бібліотеки

46

Сторінка 85

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

5